సుభద్రకి తుమ్మైయా పిట్ట కర్తపోయేడు.

ఎక్కడ ఉన్నా ఒక్కటే అయి నప్పటికీ కాస్త పేదోడు బాదోడుగా ఉంటుందని తన అన్న సుబ్బారావు స్కూలుమాస్టరీ చేస్తున్న ఊరు వచ్చే సింది ఉన్న కొద్దిపాటి ఆస్తినీ పట్టుకొని. అన్న అయితే తమయింట్లోనే ఉండ మన్నాడుగాని, వదిన కుందరకమ్మకుఇష్టం లేదన్న సంగతి సుభద్రకి తెలుసును కాక, బాళ్ళింట్లో ఇప్పటికే ముగ్గురు చిన్నపిల్ల లున్నారు; తన ఒక్కతా కొత్తకాపురు జానకి! తనిసట్లుగా నుగ్గు జరపజానికి వీలుంటుందా? ఇంతకీ కొన్నాళ్ళు కలిసి ఉండి తరవాత కలిసి ఉండలేకపోయేరు అని మాట పడకుండా పెంచటే పేరుం పడడం మంచిది అని సుభద్ర నిర్ణయించు కొంది. వాళ్ళింటికి కాలుంగయిదిళ్ల దూరము లోనే అన్నీ వసతులూ కలిగిన ఇల్లొకటి ఖాళీగా సమయానికి ఖాళీ అయింది వెంటే ముందని అందులో ప్రవేశించింది.

అన్నదమ్ముడు సుబ్బారావు రోజూ ఉదయమో సాయంత్రమో ఏదో ఒకవేళ ప్పుడువచ్చి, చెల్లెలనీ మేనకోడలనీ చూసిపోతూ ఉండేవాడు. తమయింటికి బజారునుండి వస్తువులు తెచ్చుకొన్నప్పు డూ చెల్లెలుగారింట్లో కావలసినవికూడా తెచ్చివడేస్తూ ఉండేవాడు.

ఇలా, ఏవీటీ చింతా లేకుండా,మన స్సుని కలవరపెట్టే సమస్యలు లేకుండా కృష్ణాలయకాలంవరకూ జరిగిపోయినా కాళ్ళ లేదన్నట్టుండేది సుబ్బారావుకి ఏమంటే అతనికి రెండు మూడేళ్ల క్రితం వరకూ జీవితంలో ప్రతీదీ పెద్ద సమస్య అయి కూర్చుంది. మిడిల్ స్కూలుజాబిన తర్వాతనుండీ చదువుకు ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం జరుగుతుందో జరగదో అను మానమే. తరవాత ఉద్యోగాలూ అంటే, ఏమో తన అదృష్టం, అన్నీ ఎన్నాళ్ళుం టాయో తెలియని ఉద్యోగాలే ఎలా గయితేనేం ఇప్పటికి స్థిరపడ్డట్టే. క్రమ్యి నింగుకూడా అయిపోయింది. ఇక తనకు కడుపేవాడెవరూ లేరు. మ్యునిసిపాలిటీ నౌకరీ గనక ఇదిలీలబాధ అసలే లేదు. ఇటువంటి తృప్తిని అనుభవిస్తున్న హాయి అయిన కాలంలో ఇంకొక సమస్యవచ్చి పడింది సుబ్బారావుకి.

అతను పెళ్లిసప్పుడల్లా సుభద్ర మంచి నీళ్లిచ్చి కాఫీసీళ్ళు కుంపటిమీదపెట్టి అందుకొనేది 'అన్నయ్యా, చూడు, ఎదురు మేనరికం అయితేనేం, ఈరోజు ల్లో అందరూ చేసేస్తున్నారు అసలుమన వాళ్ళలోనూ మేనమామలకే నిల్లలు డిచ్చే స్తున్నప్పుడు దీనికేం తప్పొచ్చింది? వాళ్ల ద్దరికీకూడా తాడు జోడూ బాగా కుదిరి ంది చూజానకికపడకుండు వస్తున్నాడా, మా సీతాపతికి పద్నాలుగుసార్లు పడిపోను లేపు దక్కమంటాడికి వస్తుంది. అయినా ఆ ఘటన కాకపోతే వాళ్లద్దరికేర్లు కూడా చూడు, ఎంతకాక్కుదిరేయో; జానకి అంటే సీతాపతి పేరేకదు. అప్పుడుఆయన సీత అనే పేరు పెడదామన్నారు నేనే మరీ చిన్న పేరయిపోతుందని జానకి అందామన్నాను. ఇదిమనకి అన్నివిధాలా అయిన సంబంధం, చేతికి నోటికి' ఎం గిలి లేనిది ఇది ఒదులుకొని పైకిపెళ్లడం ఎవళ్ళకి శ్రేయస్కరంకాదు. వాళ్లిద్దరికి ఒక బాబా అంటే ఒకే జానకి అనుకొనే మనవుంది ఇటువంటి ఈ అపోన్యోన్యం అతుకూపాయిలిస్తే మటుకు వస్తుందా? ఇప్పటినుంచీ చిన్నపిల్లలం వాళ్ళపెళ్లిశం కొందరంటాయా, ఏదో ప్రధానం అని చేసుకుకొంటే నిబ్బరంగా ఉంటుంది. జాకూ ఓమారు జాలుగు పుణ్యక్షేత్రాలూ సేవించుకొని రావాలని ఉంది అయినా ఏంచేస్తున్నా మనసుకి దీనిపెళ్లి గురించిన అలోచన ఉంటున్నంతకాలం కాంతి లేదు అంచేత మనం ఇదేదో ప్రధానం జరిపేసుకొంటే నామూపనేను యాత్రలకి పోతారు. ఆర్నెల్లే అవుతుందో ఏడాదే అవుతుందో నేను తిరిగి వచ్చేసరికి అది మీ యింట్లోనే ఉంటుంది ఎప్పటికయినా దాని కదే కాళ్ళతలం కదా" మధ్యమధ్య ను చిన్నచిన్న అవాంతరాలు వచ్చినా ఈ ఆమె ఉపన్యాసం అతను కాఫీతాగి మరి నేను వస్తాను సుభద్రమ్మా అని లేచే లోపుని పూర్తయేది మాటల పేర్పులో కొద్ది భేదంఉన్నా ప్రధానంగా ఆమె ఉపన్యాసం సారాంశం, ధోరణీ ఇదే.

చెల్లెలు మాటలువిని ఇంటికివస్తున్న ప్పుడు సుబ్బారావుకి వాటిలోని సబువు అతి స్పష్టంగా కనిపించేది కాక ఇప్పు డిది కాకపోతే జానకి పెళ్లి సంబంధం గురించి కాకే తిరగవలసిఉంది. కాక సీతాపతికి మాత్రం ఇంతకంటె మహా గొప్ప సంబంధం వస్తుందేమిటి? ఎక్కువ లేకపోయినా ఆ ఉన్న కొంచెమయినా వాళ్ళ ఆస్తి వీడికే దక్కుతుంది అధమం వాడి కాలేజీ చదువు తన కాపత్రయం అక్కరలేకుండా జరిగిపోతుంది

ఇటువంటి ఆలోచనలు పెట్టుకొని వచ్చిన సుబ్బారావు, ఎలాగో సందర్భం కల్పించుకొని భార్య సుందరి దగ్గర ప్రసంగం ఎత్తేవాడు

ఆమె కూడా ఏమీ సుభద్రకంటె తక్కువ చదువుకొన్నది కాదు.

'ఏం జాకాతుక్కి పెళ్లికాదనా? లేక అప్పుడే వయస్సు మీరిపోయిందనా? పదమూ పేళ్ళు నాగమ్మకి పెళ్ళి సంబంధం కుదుర్చు గొచ్చేరట, పెళ్ళిసంబంధం! అదీ ఎదురుమేనరికం వలుగురు హర్షించే దయినా కాకపోవాలా? తన అన్నం తను తిని తనపట్ట తను కట్టి లోకులకి పెరబా అన్నాడు పెద్దలు. ఎవళ్ళో ఎక్కడో చేసేరని మనం చెయ్యాలా? అలాఅయితే ఏ కర్ణాంతరపు పెళ్ళో, జాత్యంతర వివాహమో చెయ్యరాదూ? పేరుకి పేరూ ఉంటుంది, పెద్దకట్నం అయినా వస్తుంది అంటేగాని, ఇదేమి టండీ, ఒక పండగఅనీ పబ్బమనీ అచ్చట జరగాలా మచ్చట జరగాలా? అస్తిట, ఆస్తి! అబ్బ పాపం మీకేమా ఆశే, కాని, మహా ఎంత గనక? ఎక్కడలేనిదీ అవిడ కాఫీకి తమలపాకులికే జాలదు కాఫీ పదిమార్లయినా ఉండాలి, తమల పాకులు పశేసరి అవిపేసుకొని సమయమే ఉండదు. చూస్తూ ఉండి, ఒక్క పదేళ్ళ జానికి ఒక దమ్మిడీయేనా మిగిల్తే అప్పుడు నన్నడిగండి—మరోసంగతి, మీరు మీ ఇరవయ్యేఏట పెళ్ళి చేసుకొని, 'ఈ పెళ్ళాలూ పిల్లలూ వీళ్ళవల్ల నేనూ అభి వృద్ధిఅంతా తగిలిడిపోయింది దేనికీ తీవ్రంగా ప్రయత్నించబడదు. ఏరోజు నౌకరీ చెయ్యకపోయినా గడిచేదేలేదు, ఇంతే మరి అదృష్టంలేదు' అప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోడంలో ఇన్ని ఇబ్బందు లున్నా యని గుర్తించలేకపోయేన, అని వగస్తూ ఉండేవారే నిన్న మొన్నటిదాకా అటు వంటిది మీరే వాడి మెడలో ఇప్పటినుంచీ ఒక బండ తగిలించేస్తారా? మీకు ఇర వయ్యేఏట పెళ్ళయిందిగాని, వాడికి ఆ వయస్సుకి ఒకళ్ళిద్దరు పిల్లలు కూడా పుట్ట వచ్చున అప్పుడు మీరే ఎంతకాలమని నేను పోషిస్తాను అని కేకలు వెయ్యవచ్చు నా?

ఇప్పుడు వాడికి స్కూలఫీపిప్పు ఉంది వాడి చదువుకిమీరేం కష్టపడిపోడం లేదు తరవాత వాడి, కాలేజీ చదువుకా, ఈ ఒక్క గొలు సూ ఉండి నన్ను రక్షిం చేస్తుందా? ఇది అమ్మ వాడికి నేను చదువు చెప్పించుకొంటాను అంచేత మీరేం తొందరపడి నిశ్చయం మాత్రం చేసుకు కాకండి. మీ పుణ్యం ఉంటుంది

ఏదో ఆ మాత్రం ఇది ఉంచి నన్నడి గేరు గనకచెప్పేను కాని,నామాట మీకేం కావాలా ఏం? మీ అన్నదమ్ముడూ అక్కచెల్లెలూ ఒకటి, నేను పైదాన్ని మీ యిష్టం ఏంజేసుకొంటారో" అని గిరు క్కున అవతల ఏదో తొందరపని ఉన్నట్టు వెళ్ళిపోయేది, తన మాటకు పీస మంతయినా రాసిరాదన్న నమ్మకంతో.

సుబ్బారావుకి తన భార్యమాటలోని కొంచిత్యము వెంటనే స్ఫురించేది కాని సుభద్రదగ్గర ఉన్నప్పుడు "నిజమే ఈమె చెప్పినదాంట్లో ఏం పొరపాటుంది?" అని పించేది.

కొన్నాళ్ళపాటు ఇప్పుడూ అప్పుడూ అని ప్రధానాని వాయిదాలు వేసి, తర వాత, ఎలాగో నిబ్బరం తెచ్చుకొని, 'చూడు సుభద్రమ్మా ఇప్పుడు ప్రధానం చేసినా వాడికి పద్దెనిమిదేళ్ళూ దానికి పధ్నాలుగేళ్లూ వయస్సువచ్చేదాకా పెళ్లి చెయ్యడానికి వీల్లేదుకదా ఇప్పుడు మళ్లో మనం అనుకొన్న కథ ఏం ఎక్కువకాదుకదా! మరి నలుగురు సాక్షులు కూడా ఎందుకు ఈ భాగ్యా నికి కాక, మనం అనుకోకూడదుగాని, ప్రధానం అయేక ఏవేవో అవాంతరాలు వచ్చి తిరిగిపోయిన సంబంధాలు మన కళ్ళతో మనం అనేకం చూసేం. ఏమో జాలుగేళ్ళతరవాత సంగతులు ఎవరు చెప్పగలరు? అయినా వాడికి ఇంట్లో సంబంధం ఉండగా నేను మరొకచోట ఒప్పుకొనకదా. అంచేత ఇప్పుడెందుకు తొందరపడడం అని.'

అతనిచేత వెనకముందు ఈ మాటలు అని విన్నున్న కాక ఏమిటో సుభద్ర గ్రహించు కొంది మరి ప్రస్తుతానికి ఏమనుకొన్నా ఏమన్నా లాభంలేదని మాట్లాడకుండా తూరుకొంది

పూర్వం రోజుకూడా మా అత్త మేథమా నిర్విఘ్నంగా సమాప్తం చేసు కొన్న శుక్రవారి పొందిన హాయిని అనుభ వించేడు తాత్కాలికంగా సుబ్బారావు ప్రస్తుతానికి ఈ సమస్య ఇదిలిపోయి నందుకు.

౨

నాలుగేళ్ళ తరవాత: సుందరి అతి దినులుగా మెగంపెట్టి, 'నాకేం బాధ్యత లేదు, అంతా నీదే తప్పు' అనడం మీకు బాగా తెలుసును అంది

సుబ్బారావు' 'నేనేమిటో అన్నా డనే నీ యేడుపుగానివాడు చెడ్డాడనిలేదు కదా. ముప్పై మొదట్లోంచీ వాణ్ణి చెడ గొట్టేవు, జాకు తెలియకుండా రెండూ మూడూ ఇచ్చి.'

శ్రీ పంతుల శ్రీరామ శాస్త్రి

'అక్కడికి మీరుచేసిన మహా బాగే మిటోకదా ఉరువాళ్ళపిల్లలకి ట్యూషన్లు చెప్పేపాటి శ్రద్ధ వాడి చదువు మీద ఉండి వాడేదో బొమ్మలు గీస్తే, ఓహో ఇంతవాడవుతాడు అంతవాడవుతా డన్నారు. నేను నిజమే అనుకొన్నాను.

"పోనీ అదయినా తిన్నగా చేస్తేనా? ఆఖరికి సైనబోర్డులు రాసుకొన్నా రోజూ ఒక మూడూ నాలుగూ కిట్టక పోవు ఎందు నూ కాకుండా అయి పోయేడు. ఇదివసహవాసాలూ వీడున్నూ

"మీరలా వాణ్ణి ఇంటికి వచ్చినప్పు డల్లా చెడరగొట్టబట్టే వాడిలా అయి పోయేడు. వాడికలు మీరుండగా ఇంటికి రావడమంటేనే బెంగపట్టుకొంది మన వాణ్ణి మనమే కాదనుకొంటే ఊళ్ళో వాళ్ళేమంటారు?"

'ఇప్పుడు నేనవడం బల్లేవాడు చెడి పోయేడనికదూ, సరే, నాకే పోయింది. నేనేమీ అనను. వాడిష్టం ఇంట్లోఉన్నా ఎక్కడికయినా వెళ్ళినా సరేనా?'

'అంత నా పూచీ ఏమిటనిఅడుగుంటే ఎలాగండీ? వాడికి పద్దెనిమిది నిండేయి. పెళ్లి అంటూ చేసేస్తే, వాడి బాధ్యత వాడికే వొస్తుంది, పెళ్ళయితేమట్టుకేం చదువుకోవద్దంటుందా? ఏమంటారు, ఈ మూడుంలోనే అయిపోతే'

'తలవగానే తాతకి పెళ్ళా అసలు వాళ్ళంతటవాళ్లు ఎవళ్ళయినా ఇస్తా మంటూ రావాలిగాని, మనంతట మనం పెళ్ళితే ఏం లాసుసుందో అనుకొంటారు కాక మనవాడు స్కూలుఫయినలయినా పాసుకాలేదు'

'ఈ సంవత్సరం కాకపోతే మళ్ళీ సంవత్సరం పాసవుతాడు. కాక, ఇంట్లో సంబంధానికి ఇన్ని అలోచించినవారిని మిమ్మల్నే చూసేన ఇవివరకే పెళ్ళి అయిపోయిఉంటే, అవ్వడీ తతీక్ష పోవడం ఏమయినా అడ్డుగా? ఇవాళ మంచిరోజు, ఇప్పుడు వర్జ్యం అదీ లేదు. పెళ్ళి ఇప్పుడే ఆ విడతో మాట్లాడి నిశ్చయం చేసుకుందాం ఒచ్చే వెలలోనే గొప్ప ముహూర్తాలున్నాయిట!'

సుబ్బారావు మెదడులో వెనక తన చెల్లెలుగారి సంబంధం గూర్చి సుందరి చెప్పిన అభ్యంతరాలన్నీ తళుక్కు మన్నాయి. 'అప్పుడు పనికిరానిది ఇప్పు డెలా పనికివస్తుంది' అనాలని నాలిక చివరిదాకా వచ్చింది. కాని, సర్దు కొన్నాడు ఇదేమీ కేవలం తనభార్య ఒక్కతెకూ సంబంధించిన సంగతికాదు. కాక, ఇప్పుడు ఆమె వెనకటి తెలివి తక్కువని ఒప్పించినందువల్ల తను పొంది చగలిగేదేమిటి? అసలే విచారంగా ఉన్న మనిషిని మరింత బాధ పెట్టడంతప్ప.

పెళ్ళడుమేమా పెళ్ళేదు. కూర్చు న్నాడు. కాఫీ తాగడు. అంతసేపూ చెల్లెలు, తనకూతురు స్కూలులో పొం దిన బహుమతులగురించీ, సంగీతపు పొందిత్యం గురించీ, ఇంకా ముందు ముందు చదివించబోయే చదువుల గురించీ చెపుతూంటే పరధ్యానంగా వింటూ. అంతసేపూ అతడు ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు, తన ఉద్దేశాన్ని ఏ రకంగా పైట పెట్టడమా అని కొంతసేపు పోయేక, మరి ఇప్పుడు లాభంలేదు. రేపు శనివారం నాడో ఆదివారంనాడో మధ్యాహ్నమే తీరుబాటుగా వచ్చి మాట్లాడాలని

ఇంటికి తిరిగిరాగానే ప్రశ్న "అదా, మరిపోయేను సుమా ఫర్లే దానికేం, రేపో ఎప్పుడో" అన్నాడు

ఇక మరి ఈ రాయబారాలు లాభం లేదని సుందరి తరవాత రెండు రోజుల నాడు తానే స్వయంగా బయలుదేరింది తన పెళ్ళినాటి నీలుక్కుచీర కట్టుకొని.

వెళ్తూనే "ఏదీ మా కోడల్ను" అన్న ట్టుగా ప్రసంగం అరంభించింది.

కాని, ఏమో సుభద్రమ్మకు అంత ఇష్టపడినట్టులేదు చాలాసేపు ఇద్దరూ అతి నెమ్మదిగా అవతలివాళ్ళను చిత్తు చేసేస్తున్నామనుకొంటూ మాట్లాడిన మీదట స్వయంహారం తేలిపోయింది సుభద్రమ్మ అంది. మా జానకమ్మకి ఇప్పటి నించీ పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేదు జాని స్కూలుఫయినలు పాసయి తీరాలట మన కాలంలాగా ఏమిటి, పెద్దవాళ్ళు చెప్పినట్టు వినడానికి. ఇప్పు డంతా వాళ్ళ ఇష్టమే కాక సంగీతంకూడా మొదలు పెట్టిన ఈ ఆరు నెలల్లోనూ ఇంత తుణ్ణంగా ఇంత గ్రంథం ఎవరికీ రాదని వాళ్ళ మాష్టరంటున్నాడు. ఇదేదో స్కూలు ఫయినలయినాకనికి అది పూర్తవు తుంది ఇంకా ఏదీ, ఇప్పుడు దానికి పధ్నాలుగేకద అసలే అర్భకపుపిల్ల. అప్పటికి పదహారేళ్ళు వాస్తాయి అప్పటికి మా మేనల్లుడి బి యే కూడా పూర్తవు తుంది కాబోలు.

తమ కుఱ్ఱవాడిచదువు చెడిపోయిందని తెలిసే ఇలాగ తనను కొప్పించడానికే అందన్న సంగతి సుందరికి తెలుసును కాని, ఇప్పుడు తానే మీ అగత్యానికి లేదు అసలు తనంతటతానా అడగకావడం తనదే బుద్ధితక్కువ కాక, ఏదో చిన్న తనం, చదవాలలో పడ్డా, సీతాపతి కాని కడకూడదా? నవ్విన ఈ శ్రీ పట్నా అయినా అనుకొంటూ ఇంటికి వచ్చేసింది.

౩

పదిహేనేళ్ళు నిండి పదహారవ ఏడాది వస్తూందనగా జానకి స్కూలుఫయినలు పాసయింది. తనకోట తాను సీతాపతికి ఇవ్వనని చెప్పేసేక అన్నదమ్ముణ్ణి పెళ్ళి సంబంధాలు వేళ చూడమంటే ఏం పాసుంటుంది తానే స్వయంగా ప్రయ త్నాలు ప్రారంభించింది సుభద్ర చాలా సంబంధాలు ఏదో లాగున్నాయి, తనకే ఇష్టపడలేదు. ఇక తాను పాగున్న సంబం ధాలు అనుకొని ప్రయత్నించినచోట కట్నాలలో విపరీతంగా ఉంది. తనదగ్గర ఉన్న దంతా రెండువేలకంటె లేదు ఇదంతా పెళ్ళ పెట్టేసుకొంటే తను తరవాత కూతురూ అల్లుడూ వాళ్ళమీద ఆధారపడాలి తరవాత ఎన్ని చిక్కులు వస్తాయో!

తను అప్పుడంటే అనుకొందిగాని సీతాపతి ఇప్పుడబుద్ధిగా చదువుకొంటు న్నాడట. ఇంటర్మీడియేటులో ప్రవేశం చేడు ఇక బి యే, ఎలాగయినా అయి పోతాడు. ఇంతకంటే దూరపుకొండలు నునుపుగాని, తక్కిన సంబంధాల ఎక్కు వేమిటి మహా ఇంతకీ అమ్మాయికూడా తక్కిన కొన్నిసంబంధాల విషయంలో చెప్పినట్లు నాకక్కరలేదు, వాకిష్టంలేదు అనలేదు 'ఏమో నీయిష్టం నాకేం తెలీ దండి— అంటేదానికి బాగా ఇష్టం ఉన్నట్టే కదూ. అనుకొని నిర్ధారణ చేసు కొని- మరి అన్నయ్యతో మాటాడతారీ మాట లెందుకని, తానే బయలు దేరింది వదినతో మాట్లాడానికి తనమాట తనకేమి అనుమానంలేదు, తను ఇలా మాటాడన చేసేసరికి వదిన ఎగిరిగంతేస్తుందని.

"ఏమిటో వొకిసా వాజేంతిన్నగా చదువుతాడని నమ్మకంలేదు. ఇప్పు డున్న శ్రద్ధ తరవాత ఉంటుందో ఉం డదో. అయినా బి యే, పాసయిదాకా పెళ్ళి చేసుకోనంటున్నాడు. అసలే శ్రద్ధ తక్కువ, సరజా లెక్కవబాడికి. అటు వంటిది, ఇక పెళ్ళంటూ అయితే మరి చెప్పాలా? ఏమో ఇంతకీ కాపెత్తన మే ముంది. మీ అన్నయ్యగారూ మీరూ ఆలోచించుకొండి" అని వదిన అన డంతో సుభద్రకు తలదిమ్మెక్కి పోయి నట్టయింది. పిల్చి పిల్ల నిస్తానులేటే కులం తక్కువన్నారంటే బింకేముంది అను కొంటూ ఇంటికివచ్చేసరికి ఇప్పుడిదంతా వదిన సుందరి చేస్తున్న అన్యాయమే అని గాని, వెనక తానూ ఒకప్పుడిలాగే అంది అన్న విషయం ఆమె ఆలోచన పోలి మేరలకు రాలేదు.

౪

తల్లి అలా ఏవో ప్రయత్నాలు చేస్తుంది. కాని, ఇంటి దగ్గర ఏపని లేకుండా చదువులేకుండా ఉండడం కష్ట మనిపించి జానకి వాళ్ళస్కూలు మిస్ట్రెసులలో ఒకావిడి సలహా సహాయంతో మూలంగా క్రైయినింగుకి సీటుసంపా దించి, ఎలాగో తల్లిని ఒప్పించి ప్రవే శించింది. మొదట్లో కొంతకష్టంగా తోచినా, సుభద్రకు కూతురును ఒదలి ఉండడంకూడా అలవాటయి పోయింది. జానకి క్రైయినింగు పాసయిరాగానే తాను చదువుకొన్న స్కూలులోనేమిస్ట్రెసు పని దొరికింది

సీతాపతి రింటర్మీడియేటు చదివే రోజుల్లో దగ్గర సంబంధంఉన్నా ఎదురు మేనరికం అని చేసుకోరు, అందికే ఆ అమ్మాయి క్రైయినింగుకి వెళిపోయింది అని రూఢిపడిపోయేక, అనేక సంబం ధాలు వచ్చేయి. సుందరికి ఇదంతా తన తెలివితేటల ఫలితమే అన్న విపరీతమైన తృప్తికలుగుతూంటేది. భర్తతో, పగ ర్వంగా పిల్చింత కట్నమిస్తామంటు న్నారు, వాళ్ళంత ఇస్తామంటున్నారు అని చెప్పేది. కాని, ఎప్పటి కప్పుడు ఎవరయినా ఫలానా ఇంత కట్నం ఇస్తా మంటే ఇంతేనా అని పించేది. మరి కొద్దిగా ఎక్కువకూడదా? కాకపోతే పోనీయితే ఇంకా మరింత కాదూ? అని, ఇప్పుడు తీరా ఒప్పుకొంటే తర వాత విచారించవలసి వస్తుందేమోనని ఉం డేది సుబ్బారావు అప్పుడప్పుడు అంటూ ఉండే వాడు, నవ్వింతలా ఆలోచిస్తే ఎప్పటికీ నిర్ణయానికి రాలేవు. తరవాత మళ్ళీ ఆకులు పట్టకొంటే లాభంలేదు— "పోనీండి, అప్పుడు మీరున్నారుకాదా, దిద్దడానికి' అని పగర్వంగా అనేది

నిజంగా సీతాపతికి ఇంటర్మీడియేటు లో చాలామంది ఫ్రెండ్సుకావచ్చి వాళ్ళ కంటె ఎక్కువ మార్కులే వచ్చేయి కాని, దురదృష్టం, ఇంగ్లీషులో పోయింది. అంటే, తరవాత మరి శ్రద్ధ లేక పోయింది మరొకమారు బలంతిం చేసి కట్టమంటే కట్టేనని, ఇంకొక పెం టరుకి కట్టేనని డబ్బుఖర్చు పెట్టేకాని పరీక్షకి హాల్కోలేదు సుబ్బారావు నేను మరొక దమ్మిడీ అయినా ఇవ్వనన్నాడు సుందరికి గట్టిగా ఏమనడానికీ తోచలేదు. కొమ్మదిగా చెప్తే లక్ష్మీపెట్టడు సీతాపతి, కొంచెం కోపంతెచ్చుకొని, ఏమయినా అంటే, అమ్మా, అమ్మా, కుప్పూఇంతేనా ఎక్కడికయినా పారిపోనా లి; ఎరైలుకిందయినా పడి.

భధ నలుగుర్లోనూ ఎంత అపఖ్యాతి. అయినా ఖర్చు పెట్టడానికి, డబ్బేదీ, ఆయన చెప్పినట్టు మీ కక్కడే కాదు కదా, రెండవ వాడిస్కూలు ఫయినలయి పోతూంది. పెద్దపిల్లకి పెళ్ళిచెయ్యాలి.— నిజంగా తనదే బుద్ధితక్కువ అప్పుడేదో సంబంధం నిశ్చయంచేసుకొని ఉండవల సింది పెళ్ళయి పెళ్ళాం అంటూఉంటే, పోనీ చదువుకాకపోతే ఏదయినా ఉద్యో గమయినా చేసుకుపోవాలని శ్రద్ధపుట్టున అయినా అప్పుడు అంతలా తిరు వీధులు తిరిగినట్టు వచ్చిన పెళ్ళిసంబంధాల వాళ్ళు ఇప్పుడు ఒక్కరూరారు. ఏం కర్మమో! ఇలా మధన పడి పడి చివరికి నిశ్చయంచేసుకొని భర్తను పెళ్ళి ప్రార్థిం చింది పెళ్ళి చెల్లెలుని అడగమని. అతనీ మారు ఖండితంగా చెప్పేసేడు. ఇదేదో ఆటలాగుంది. ఒకమారు సుప్పునద్దని, ఒక మారుఅది పనికిరాదని నీ యిష్టంవచ్చినట్టు చేసుకో వాడిపూచీ నాకేంలేదన్నాడు.

(రేపు చదవండి చూడుడు)

పురాణాలలోని వింతలన్నీ జరిగిన సంఘటన లేనా?

(రేపటి తరువాయి)

ఉండాలి నదులూ చెరువులూ సము ద్రాలూ ఈ భూమికి ఎర్రబారి రక్తవర్ణం తరిసినప్పటి జనానికి అనిపించి ఉంటుంది. ఇపుడర్ అనే ప్రాచీన తాలిష్టన్ చరిత్ర కారుడు, "నదులన్నీ రక్తమయం అయి పోయినవని మనుష్యులు పెదవి తడుపు కోడానికి కూడా నీళ్ళులేక అలమటించి పోయారని "రాశాడు" నదులన్నీ నెత్తురు కాలవలైనవనీ చేపలు తండోపతండా లుగా వచ్చి గవలు కొట్టటం మొదలు పెట్టినయ్యనీ" బైబిలులోఉంది. ఈ రక్త భూమి చర్మంమీదపడి జబ్బులుపట్టి మను ష్యులూ పశువులూ జాతర చేసినట్లు అసంఖ్యాకంగా మరణించారు అసలు ఉత్పాతం ప్రభుత్వ వచ్చింది ఏడు రోజులపాటు దేశం ఎడతెగని అంధ తమసంలో మునిగి పోయింది ఏమి జరుగు తున్నదీ తెలీక జనం భయాభ్రాంతులై పో యారు ఉంటుండి భూమి అదిరిపడ్డది కంటి సంఘటనలు మధ్య ప్రాచ్యంలోనే కాక ఫిన్లాండ్, చేలిలోనియా, పేరూ అమెరికా మొదలైన దేశాల్లోకూడాజరిగి నట్లు యిప్పటికీ సాక్ష్యాధారాలున్నై. అధోతమైన ఈ జాడ్యాలూ ఈ కాళ రాత్రీ భగవంతుని ఆగ్రహంవల్ల వచ్చిన దేనని భయపడి ఫారోహా యూదులను వదలిపెట్టాడు కాని ప్రకృతి కదిలించి మళ్ళీ యథాస్థితికి తాగానే ఫారోహా తన తెలివితక్కువ తనానికి విచారపడి యూదులను పట్టుకోటానికి వెంటనే తరు ముకు వెళ్ళాడు రెడ్ సీని పమీపించేపరికి మళ్ళీ ఒక విచిత్రమైన సంఘటన జరి గింది. భగవంతుని మహిమకది మకవరాని నిదర్శనంగా యూదుల మనస్సులలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయింది.

యూదుల నిష్క్రమణ ప్రారంభమైన తోలుజులలోనే ఆకాశంలో ఒక అద్భుత మైన దృశ్యం గోచరింపం మొదలెట్టింది. లోకచుక్క చుట్టలు చుట్టలుగా లుంగలు చుట్టుకొని పోవటం మొదలుపెట్టింది. ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానం తేని యూదులకిది ఒక భయంకరమైన దేవాసుర యుద్ధంలా కని పించింది. తమోరాక్షసి ఎలాగో కాళచర్మ రూపంలో వచ్చి విద్యుద్దేవతని కబళించ టానికి యత్నించిందనీ కాని ఈ యుద్ధం లో విద్యుద్దేవతే చివరికి గెలిచిందనీ యూదులు తమ యితిహాసాల్లో కాసుకు న్నారు. ఈ దేవదానవ సంగ్రామం జరు గుతూండగానే ఒక బ్రహ్మాండమైన విస్ఫు లింగం దిక్కులు దద్దరిల్లేట్టు మోత పెడుతూ భూమిమీద వచ్చిపడ్డది. ఆ అశనిపాతానికి సముద్రాలు ఉవ్వెత్తుగా నడిమింటికెగసి పడ్డయ్. భూమి గడగడ లాడి పోయింది ఫారోహారెడ్ సీ తటాన్ని చేరుకున్న సమయానికే ఈ సంఘటనలు జరిగినై. ఈ ఉదంతాన్ని బైబిలిలా వర్ణిం చింది యూదులకు దోవచూపుతున్న దేవ దూత వారి వెనకనుచచ్చి వెంటనడవటం మొదలెట్టాడు. అదివరకూకాకా ముందున్న మేఘురాశి అప్పుడు వారి వెనకనుచచ్చింది. పగలు చీకట్లు కురిపించిన ఈ మేఘమాల రాత్రులు దివ్యకాంతులతో ప్రకాశిం చటం మొదలు పెట్టింది. (తోకచుక్క) ప్రచండమైన విద్యుత్ వాతావరణంవల్ల ఈ మేఘాచ్ఛాదన చినిగి వారికదై పోయింది. మళ్ళాడు ప్రాగ్దున సముద్రం గోడ పెట్టినట్లు ఉవ్వెత్తుగా పైకిలేచి రెండు పాయలుగావిచ్చి దోవ యిచ్చింది. ఇస్రాయెల్ ప్రజ సముద్రం యిచ్చిన దోవ గుండా నడిచిపోవటం మొదలుపెట్టారు. సముద్ర జలంతో వారికి జాపలా బలపలా నిలువుగోడలు పెట్టినట్లుంది. ఫారోహా సైన్యం యిస్రాయిల్ ప్రజను వెంబడిస్తూ సముద్రంలోకి ప్రవేశించారు భగవంతుడు పైనుంచి యిది చూశాడు. తక్షణమే ఫెళ ఫెళార్భటులతో సముద్రజలం విరుచుకు పడి ఫారోహా సైన్యాన్ని యావత్తూ తుడి చిపెట్టింది. మళ్లీ ఒక్క పురుగైనా బయట పడలేదు"

భూమి మళ్లీ ప్రదక్షిణం చెయ్యటం ప్రారంభించేసరికి ఒక విచిత్రమైన మార్పు వచ్చింది. భూమి పడమరనుంచి తూర్పుకు తిరుగుతుందని మనకు తెలుసు ఈ ఉత్పా తాలు జరగటానికి పూర్వంకూడా భూమి ఈ విధంగానే పరిభ్రమించేదా లేక ఏమైనా భేదం ఉండేదా? పూర్వపు ఖగోళ పటాలన పట్టిచూడగా భూపరిభ్ర మణం యిప్పుడు తలకిందు లయినట్టే తోస్తుంది. ఈజిప్టులో ఒక సమాధి ఉంది ఆ సమాధి కప్పుమీద లోతట్టున ఈ ఉత్పాతాలు జరగటానికి పూర్వమూ జరి గిన తరువాతా ఖగోళం ఎలా ఉన్నదీ చూపుతూ రాసిన చిత్రపటాలున్నయ్. ఈ పటాలు ఒకదానికొకటి వ్యత్యస్తంగా ఉండటంవల్ల భూపరిభ్రమణం అప్పుడు విపరీతదశలో ఉన్నట్టు ఊహించవలసి వస్తోంది

"సూర్యచంద్రులూ నక్షత్రాలూ యిది వరకు ఏ దిక్కున అస్తమిం చేవో యిప్పుడు ఆ దిక్కున పొడుస్తున్న" యని ప్లాటోగూడాస్టేట్సు మన్' లో రాశాడు. ఈ మార్పు ఎలా సంభవించిందీఅన్న ప్రశ్నకి వెలికోవ్స్కీ ఈవిధంగాసమాధానం యిస్తున్నా డు—"భూగోళం ఒకపెద్ద అయస్కాం తంవంటిది. అయస్కాంతం సంజా విద్యు చ్ఛక్తి ప్రసరించనా లేక విద్యుత్ దెబ్బ తగిలినా దాని ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాలు తల కిందులవుతాయి. భూమిని ఈ భూమ కేతువు సమీపించినప్పుడు అలాంటిమార్పు గిజరి ఉంటుంది." భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞు డైన ఆల్విన్ గ్రేస్ పాక్సిన్ ఒక చోట రాశాడు.

"కొంతకాలం కిందట యిప్పటి ఉత్త ర ధ్రువం దక్షిణ ధ్రువమైనాకూడా దక్షిణ ధ్రువం ఉత్తర ధ్రువంగానూ ఉండేదని కొన్ని పరిశోధనలవల్ల తేలుతోంది" అని. ఈయన అభిప్రాయం కూడా వెలికోవ్ స్కీ సిద్ధాంతాన్నే బలపరుస్తుంది. భూమ కేతువు సమీపించినప్పుడు విద్యుదాఘాతం తగిలి భూమిలో యీ మార్పు జరిగిఉం డాలి అయితే ఈభూమకేతువుకి శుక్రుడికీ సంబంధం యేమిటి? ఈ భూమకేతువే శుక్రగ్రహంగా మారిందని చెప్పటానికి రాళ్లలా లేమిటి? భూమకేతువు మొదటి సారి భూమిపక్కగా దూసుకు పోయిన తరువాత మళ్ళీ ఏడు శతాబ్దాలకి భూమి మీద కొత్త తత్వాలు సంభవించినయ్. ఆ సమయంలోనే భూమకేత